

Loranda Miletić

O suradnji Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Splitu i Agencije za odgoj i obrazovanje

Loranda Miletić
Agencija za odgoj i obrazovanje
Stomorica 8, 23000 Zadar
loranda.miletic@azoo.hr

Suradnja Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Splitu i Agencije za odgoj i obrazovanje započela je akademske/školske godine 2011./2012. na inicijativu tadašnjeg dekana Filozofskog fakulteta, prof. dr. sc. Marka Trogrlića i više savjetnice za nastavu povijesti u Agenciji za odgoj i obrazovanje, autorice ovih redaka. Odvijala se u tri vida aktivnosti: stručnom usavršavanju učitelja i nastavnika povijesti, provedbi stručnih ispita za stjecanje certifikata nužna za rad u školi i provedbi učeničkih natjecanja iz povijesti od školske do državne razine.

Središnja tema stručnog usavršavanja bila su nova znanstvena saznanja i promjene u historiografiji te njihova korelacija s poučavanjem povijesti u školama i službenim narativima. Promjene u historiografiji, naime, nisu nužno značile i promjene u poučavanju povijesti. Iako je historiografija znanost sa strogim znanstvenim aparatom, može se reći da je ona i "kći" svog vremena, podložna subjektivnosti, zbog čega svaka nova generacija povjesničara iznova interpretira prošlost u kontekstu suvremenih zbivanja i shvaćanja. Perspektive u povijesti neprekidno mijenjaju horizonte, a upravo je posjedovanje ili izostanak znanja o tim promjenama važna odrednica uspješnosti svakog učitelja i nastavnika povijesti. Također se stalno otkrivaju novi povijesni izvori i proširuju faktografska znanja o mnogim segmentima historije. Stoga su spomenute dvije institucije, s ciljem zbližavanja povijesne znanosti i nastave povijesti, odlučile organizirati godišnji jednodnevni stručni skup za 170 učitelja i nastavnika povijesti iz četiriju dalmatinskih županija. On je održan u lipnju 2012. i jednim dijelom bavio se novijim historiografskim spoznajama iz hrvatske i europske moderne i suvremene povijesti te stanjem istraživanja.

Prof. dr. sc. Josip Vrandečić izlagao je o političkim, gospodarskim, vojnim i drugim razlozima za uspjeh Mlečana u protuturskim ratovima. Prof. dr. sc. Marko Trogrlić dao je presjek organizacije i razvoja austrijske uprave u Dalmaciji i ukazao na neke zablude o njezinu karakteru. Doc. dr. sc. Edi Miloš raskrinkao je jednostrani mitologizirani pozitivni pogled na Francusku revoluciju ukazujući na neke totalitarističke elemente tijekom tih zbivanja. Prof. dr. sc. Aleksandar Jakir kritički je analizirao spektar interpretacija o raspadu Jugoslavije i Domovinskom ratu, osvrnuvši se na rezultate golemog međunarodnog projekta "Rat u Hrvatskoj od 1991. do 1995." Drugi dio skupa bio je posvećen pedagoško-metodičkim temama. Doc. dr. sc. Mladenko Domazet na primjeru hvarskih jedrenjaka i brodarstva objasnio je način implementacije mikrohistorije i povijesti svakodnevice u nastavi. Viša savjetnica Loranda Miletić govorila je o profesionalnom putu nastavnika i praćenju izvođenja nastave kao poticaju njegova razvoja.

Zapažanja koja su učitelji i nastavnici iznijeli u evaluacijskim listićima i visoka prosječna ocjena predavanja jasno su odrazili njihov veliki interes i pozitivne odjeke prvog zajedničkog stručnog skupa Odsjeka za povijest i Agencije za odgoj obrazovanje. Istaknuta je potreba za takvim vidom stručnog usavršavanja koji bi im omogućio da nakon završetka formalnog obrazovanja ostanu u bliskom kontaktu s novim spoznajama u historiografiji, što je bio poticaj planiranju novog skupa.

U lipnju 2013. organiziran je stručni skup o novim historiografskim spoznajama iz antičke i srednjovjekovne povijesti hrvatskih zemalja. U programu stručnog skupa svojim su izlaganjima sudjelovali mladi znanstvenici Odsjeka za povijest, asistenti i znanstveni novaci. Ivan Matijević govorio je o novim pogledima na nastanak palače cara Dioklecijana u Splitu i o recentnom pronalasku svjetski važnog unikatnog natpisa careve žene Aurelije Priske u Solinu. Ivan Basić je upoznao sudionike skupa s poleogenezom rano srednjovjekovnog Splita u svjetlu novih istraživanja. Iz istog je kronološkog sloja bilo predavanje Tonije Andrić o srednjovjekovnim dalmatinskim obrtima i obrtnicima. Dr. sc. Dragan Markovina sudionike skupa upoznao je s položajem i ulogom Dalmacije u širem kontekstu mletačke politike prema Levantu i odnosima Republike s Genovom u 13. i 14. stoljeću. Marko Rimac je dao novi pogled na poljoprivredu dalmatinske unutrašnjosti na razmeđu srednjeg i novog vijeka. Sadržaj anketnih obrazaca jasno je ukazao na to da su nastavnici i učitelji i na ovom skupu obogatili svoje perspektive i uvidjeli važnost proučavanja mikrohistorije i lokalne povijesti kao integralnog dijela svjetske, kao u slučaju saznanja o Dioklecijanu i Aureliji Priski. Stoga je na kraju skupa prof. dr. sc. Marko Trogrlić najavio da će takvi sku-

povi postati svakogodišnji te da će idući skup biti održan u lipnju 2014. s intrigantnom temom o historiografiji historiografije, odnosno o načinu kako se povijest pisala.

Područje suradnje Odsjeka za povijest i Agencije za odgoj i obrazovanje proširilo se početkom školske godine 2012./2013. na održavanje stručnih ispita iz povijesti za učitelje i nastavnike pripravnike, kao nužna dijela njihove profesionalne karijere. Naime, doc. dr. sc. Mladenko Domazet, predavač metodike nastave povijesti, imenovan je članom Ispitnog povjerenstva Agencije. Njegovo područje zanimanja su suvremeni trendovi u metodici nastave povijesti prema kojima su učenik i učenje u središtu nastavnog procesa. Ispitno povjerenstvo pristupa ocjenjivanju kandidata upravo na temelju planiranja suvremene nastave definiranjem obrazovnih ishoda, prema Bloomovoj revidiranoj taksonomiji i prema činjeničnim, konceptualnim, proceduralnim i metakognitivnim vrstama znanja. Otvaranjem ispitnog sjedišta u Splitu olakšan je pristup stručnom ispitu većinskog broja kandidata iz Dalmacije, onih iz Splitsko-dalmatinske i Dubrovačko-neretvanske županije, a također je otvorena mogućnost praćenja daljnjeg rada nekadašnjih studenata Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Splitu. Mladi Odsjek ovom je aktivnošću znatno obogatio didaktičko-metodički aspekt svoje djelatnosti, izuzetno važan jer je nastavnik povijesti najčešće zanimanje budućih diplomiranih stručnjaka.

Agencija za odgoj i obrazovanje i Odsjek za povijest zajedno su se našli u još jednom području odgoja i obrazovanja – u organizaciji i provedbi natjecanja iz povijesti za učenike i učenice osnovnih i srednjih škola u Republici Hrvatskoj u školskoj godini 2013./2014. Dosadašnja izvrsna suradnja i uzajamno povjerenje rezultirali su imenovanjem novih članova Državnog povjerenstva za natjecanje iz povijesti iz redova zaposlenika s Odsjeka za povijest. Rukovođeni svojom stručnošću i znanstvenom metodologijom, Tonija Andrić i dr. sc. Ivan Basić ocijenit će samostalne istraživačke radove učenika, Ivan Matijević usto je i recenzent pisanih ispita, a doc. dr. sc. Mladenko Domazet kao predsjednik Državnog povjerenstva na vrhu je organizacijske hijerarhije te manifestacije.

Suradnja Agencije za odgoj i obrazovanje i Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Splitu, iako kratka trajanja, intenzivna je i ostvarila je odlične rezultate u području stručnog usavršavanja učitelja i nastavnika, organizacije i provedbe stručnih ispita i natjecanja iz povijesti. Vjerujemo da će se ova suradnja nastaviti i da će imati dalekosežne posljedice na kvalitetu učenja i poučavanja povijesti u hrvatskim školama.